

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Főelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytösdékben.

A népszerű járadék.

Írta: Dr. Döncz Ákos.

Az elmúlt napokban közgazdasági és politikai életünknek egyik kiváló tagja a bankbizottságnak ülésében rámutatott azokra a nagyfontosságú előnyökre, amelyek a csekk és kliring, e két modern fizetési módozat elterjedésével és népszerűsítésével járnak. Fejtegetései során különösen a postakarékpénztárt emelte ki, amely e téren az utóbbi évtized alatt szinte meglepő eredményt mutatott fel.

A postakarékpénztárt berendezése és azon szervezete, mely főképp az egész országra való kiterjedtségében nyilvánul, tette képessé arra, hogy az érintett fizetési formák hazánkban minél nagyobb mértékben népszerűvé lettek. E tulajdonosságánál fogva igyekszik a kormány azon, hogy a postakarékpénztár révén oly intézményeket létesítsen, amelyek míg egyrészt a nép jólétének, gazdasági és anyagi fejlődésének emelkedésére szolgálnak, másrészt pedig az államhittel erősbulését, az államkölcsonök minél kedvezőbb és előnyösebb elhelyezését célozzák.

Az első ilyenmű intézkedése volt a postakarékpénztárnak a múlt év derekán életbe lépett zárt betétek intézménye. Annak idején ugy a napi, mint a szakajtó foglalkozott vele; minden oldalról megvilágítván azon nagyfontosságú előnyöket, amelyek a önbiztosítás ezen célszerű eszközével járnak. Ehelyütt még csak azt a vá-

ratlan és meglepő eredményt akarjuk regisztrálni, mely a postakarékpénztár új üzletágában mindazon eredményeket, amelyeket egyéb üzletágai létesítésük első évében felmutattak.

A folyó év január 1-én életbe lépett azon nagyfontosságú reform, amely a betevők részére a nagyobb jövedelmezőség, — magára az államra nézve pedig a hitelélet fejlesztése szempontjából bir elsőrangú fontossággal.

Milliókra rug az az összeg, amit a magyar állam az államadóssági címletek után külföldi tőkésnek elfizet. Önkéntlenül is felmerül az a kérdés, miért helyezi el az államkincstár járadék címleteit külföldön akkor, amikor az jelentékeny áldozattal is jár? Nincs szándékunkban azt hirdetni, hogy a külföldi tőke elől elzárkózzunk, hanem igenis azt óhajtjuk, hogy a külföldi tőkét csak akkor vegyük kölcsön, amikor annak felvétele ránk nézve csak előnyös.

Az a kiméletlenség, kapzsiság és kiuzsorázás, amelyet a hitelező államok és tőkés részéről minden egyes kölcsönfelvételnél tapasztalunk, még inkább megerősít ezen véleményünkben. Ha még hozzávesszük, hogy az állam hiteléletét egy-egy "nagyöb" kölcsön felvétele által teljesen kiszolgáltatjuk a hitelező külföldi államnak, a szükség kényszerítő szava is amellett szól, hogy az államadósságok elhelyezésének kérdése egyike a legégetőbb megoldandó gazdasági problémáknak.

A megoldás egyik előnyös módozatul a

magyar kormány a postakarékpénztárt szemelte ki a részjáradéküzlet életbeléptetésével.

Célja ennek a magyar járadékpiacnak megteremtése, a magyar koronajáradéknak hazánkban való népszerűsítése. Az akadályok, amelyek e téren fennállanak, főképp három pontban foglalhatók össze:

Az elsőket egyikét, amely magának a korona járadék kötvény-címletek értékszerű elosztásában nyilvánul, mindjárt elhárítja az új intézmény által, hogy nem csak az vehet járadékot, akinek a legkisebb 100 koronás címlet beszerzésére van tőkéje, hanem az is, aki csak 75, 50, vagy 25 korona névértékű járadék vételárával rendelkezik. Az előny már itt szembeötöl, mert a befektetés már nem a postakarékpénztári alacsony kamatot, hanem a járadék kamatozásának megfelelő hozadékot szolgáltatja; tehát ha valakinek 25 koronája van mint betét a postakarékpénztárban, akkor az jelenleg 3% kamatot hoz; — ha pedig e pénzen a betevő részjáradékot vetet, akkor a pénze már névérték után 4% kamatot fog hozni, ami — figyelembe véve, hogy a járadék jóval névértékén túl kapható — még 4%-nál is magasabb kamat-térítmény.

A járadék népszerűsítésének második akadálya a gazdasági intelligencia hiánya. Az állam pénzügyi viszonyait, a gazdasági és hitelélet jelenségeit, annak természetét és lényegét, — eltekintve azon csekély kivételektől, akik hivatászerűen foglalkoznak vele hazánkban, — alig ismer-

A györgybiró medália.

— A Fejérmegyei Napló tárcája. —

Már éjfélt felé járt az idő s nemes nádífi Krucsay György uram még mindig osztott. Vastag nyakán kidagadtak az erek, a hátulról tar fejére előre fésült hajszálak csapzottan, kuszáltan fénylettek az izzadságtól, de azért nem hagyta abba a játékot. Píla a miskolci görög milliomos és Pileczkey Danyi, a Krucsay unokaöccse, kiálltak már a versenyből, mint se nem veszto, se nem nyerő felek. Ellenben Iglár Gyurkával György ur állta a versenyt. Ezek usztak már el György ur Wertheim-kaszájából és akár mint akarta megkorrigálni a szerencsét, mindig csak veszített. Mikor a kastély toronyórája elütötte a tizenkettőt, az öreg Píla felállt s kijelentette, hogy tovább nem nézheti a játékot. Polytassuk holnap, vagy holnapután, de mára elég. Hasonlóképen nyilatkozott Danyi is.

György ur azonban vágta a kártyáját s hátradülve karosszékében, nagyokat fújt s törülgette izzadt homlokát. Iglár Gyurka felállt, haptákba vágta magát az öreg előtt s százhuszonegyedszer megkérte a leányának kezét. György

ur pepig százhuszonegyedszer válaszolta kurtán, gógösen:

— Nem adom!

Erre Iglár Gyurka, mint jól nevelt férfi, sarkon fordult, kiment az udvarra és fogatott. Az öreg Krucsay még ki sem kísérte. Azt meg pláne nem engedte meg, hogy a velük virrasztó és állandóan a háta megett kibicelő Lórikája elbucsszék tőle.

Mikor a szép szál legény kivonult az ebéd-15ből s Lórika is bevonult hátszobájába, Pileczky Danyi boszusan dorombolt az asztalon.

— Kedves Gyuri bátyám, te végtelenül ostoba teremtés vagy!

— Az apád ne srasson lézengő Ritterje! — hát miért?

— Miért? Azért mert nem adod Lórit Gyurihoz!

— Nem adom! — és soha sem adom! Egy kurtanemeshez nem adom! Egy „fácányos” nemeshez nem adom!

— De Gyuri bátyám, rengeteg vagyona van, neked pedig düledezik a kastélyod.

— Okosan teszi, — szól bele az öreg Píla.

— Én sem tennék másképp! Nekem is van három lányom, — de én sem adnám oda egyiket sem.

— Ugy van! — dörmög az öreg. — Egy „fácányoshoz” egy nádífi Krucsay lányt? — Soha.

— De Gyuri bátyám, — az 6 ősei is harcoltak a mohácsi csatában.

— Mindegy! Egy Lónyay, egy Kállay ha gyün, — odadom. — De egy Iglárnak soha.

— Doktori diplomája van, — első gazda a megyében, — józan, szép legény. Egészszéges mint a makk, és talpig becsületes.

— Nem bánom! Amig a mestergerendán van valakinek az armásia és nem Wertheim-kaszában, — addig nem adom.

— De hiszen körül rakathatja az egész kastélyukat Wertheim-kaszával, ha csak az kell. Aztán mindegyik Wertheimben lesz egy pár ezres. A tiedben pedig legfeljebb váltók és adólevelek vannak, — akár az enyémben!

Nem bánom! Ha rám szakad az ég is! Fehér rokolyás és piros zsinóros népség az én kastélyomban? Kék mándlis ipamuram!

Es hatalmasat prúszkóit az öreg.

— Soha a Krucsay-kastélyban!

Az a kék mándlis fehérhajú öreg belebujhat achátos, türkiszes, smaragdös diszmagyarba, — ha kell, — de neked az egyetlen frakkodat is eszi már a moly!

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOS

VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA, SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG. —

Mai lapunk 4 oldal.

rik. Különben, ha ismernék is, akkor sem lehetne a járadék propagálásától sokat remélni azon egyszerű oknál fogva, hogy pénzintézetünk legnagyobb részét többet fizetnek, mint amennyit a járadék hoz. A postatakarékpénztár azonban, ha sikerrel állta meg helyét a tőkebefektetés terén a 3% kamatlábbal, — joggal remélhető ez a 4% os részjáradéknál is.

Azok a körök, amelyek magával a néppel közvetlenül érintkeznek, — amelyek a kis tőkésnek, a vidéki publikumnak, földműves gazdáknak, iparosoknak vezetői és tanácsadói, — mint a jegyző, bíró, tanító és pap és azonfelül pedig maguk a postakalmazottak is, hisszük, nem fognak késni a koronajáradék kétségtelen előnyének, biztonságának és tőkebefektetésre különösen alkalmas voltának megmagyarázásával és föl-sorolásával.

Ezzel a harmadik és fegőbb akadály is, ami magának a magyar népnek az értékpapírok vásárlásától való idegenkedésében nyilvánul, — könnyen, minden nehézség nélkül elhárítható lesz.

Magyarországon a népek igen nagy tömege van, akinek a pénze egyáltalában meg nem szaporodik. A publikum közönyössége, passzivitása min alapszik? — alig magyarázható. Talán a magyar természet lenne az az egyedüli ok, amely a kalmár-szellemtől mindig távol állott? A vállalkozási kedv népiüknél sohasem volt úgy kifejlődve, mint nyugati szomszédainknál. Nem is olyan régen volt az, mikor nemcsak a paraszt, hanem a kispolgár is a tőkegyűjtésnek azt a módját választotta, melynek takarékpénztára a ládaifa, vagy a harisnya volt. A pénztulajdonos jobbnak és biztosabbnak látta tőkétjét otthon hagyni. Amde ha gyanakvó és féltékeny volt a pénzintézetekkel szemben, nem szabad megen-gedni, hogy az állammal is az legyen. Kötelességünk egyformán támogatni az államot, amely mindnyájunké nemes munkájában. Az állam,

amikor szükségletei fedezésére kölcsönhöz folyamodik, elsősorban saját népéhez kell hogy forduljon már azért is, hogy az a rengeteg kamát, amit a kölcsön felvételekor kibocsátott járadék-cimletek után fizetnie kell, — itt az ország határára belüli maradjon. E tekintetben példaképpen állhat előttünk a francia és bajor paraszt példája, akik tudvalegőleg a legszívósabb vevői hazájuk államadóssági kötvényeinek. És emeli azok önzését is, mivel az állam hitelezőjévé válván, büszkén nevezi magát rentier-nek.

Ha már most ezen akadályokat sikerült mind leküzdünk, hisszük, hogy a magyar hieléletnek a postatakarékpénztár új intézményel révén friss forrást nyitunk és népünk a 25 koronás részjáradék vásárlásával minél tömegesebben fogja a postatakarékpénztárt megbízni, aminek eredménye az lesz azután, hogy fix kamatozású cimleteknek hazánk teremti meg az állandó és megbízható piacát és nem kell amiatt aggódnia, hogy mi történik járadékunkkal, hogyha Ausztriának, vagy a külföldnek akár a hangulata rossz, akár pedig egyéb fix kamatozású papírosokkal úgy el van árasztva, hogy a magyar cimletek már nem szívhathja fel.

Kossuth miniszter kétségkívül regimé-jének legüdvösebb reformját teremtette meg a postatakarékpénztár útján a tészjáradék üzletben és most már csak magyar népünkön a sor, hogy a kívánt eredményt meg is hozza.

UJDONSAGOK.

— **Konferenciák és lelkigyakorlatok.** *Prohászka* megyéspüspök konferenciákat tart az *urak* és lelkigyakorlatokat a *hölgyek* részére. A konferenciák *március hó 22, 23 és 24-ikén*, a lelkigyakorlatok pedig *március hó 24, 25, 26 és 27-ikén* lesznek a Szent István tereben,

— Ostobaság! Azért én nádí Kucsay vagyok.

— Ó meg Megyaszi Iglár!

— Az család! Ó csak Iglár, — egyszerű paraszt Iglár!

— Es ha a lány belehal?

— Halljon bele! Nem bánom!

— Nem folytatták tovább a vitát. Az öreg György ur gondolkodott egy kissé, aztán felállt és jóéjszákát kívánt a vendégeknek. Az ajtóból azonban visszazólt még:

— Vajjon eljön-e holnap!?

— Gyurka nemes ember, — nemcsak az armálisa folytán!

— Mert bizony nagyon eluntam ma este! Ezt már csak úgy magának mondotta az öreg, — de úgy, hogy mindketten hallották.

Mikor ketten maradtak, — az öreg Pilla igazat adott Danyinak. Meggyőzték őt szavai s sajnálta az öregot.

Másnap ebéd után a szokott időben pontosan bezörgött a Gyurka homokfutója. Ugyanazok a jelenetek játszódtak végig éjfélig, mint előző nap. Az öreg Kucsay elvesztette lovait, számairait, igavonó barmait is. Még a vetés állt tisztán, meg a kastély.

Lóri pedig kitartott hűen mint mindig. Ott kibicelt az atya hátamögött. Amikor összekerült György ur Gyurkával, mindig felállt s az apja vállán áthajolva guszálta a kártyákat. Ilyenkor a nagy csillár fényétől tündöklött, ragyogott a nyakába tűzött tükrönagságu medálion. És Gyurka nyert szakadatlanul. A lány — csodálatosképpen folyton mosolygott s valahányszor Gyurka nagyobb összeg pénzét seprte be, — szinte tapsolni szeretett volna.

Pileczky Danyinak feltűnt ez a jókedv s amint feléje villant egyszer a fénylő medálion — nyomban megértett mindent. Ott látta az öreg kártyáinak tükröképét.

A lány megszeppent, — de Danyi egy szem-

hunyorítással értésére adta, — hogy nyugodt lehet. Tisztában van a helyzettel.

Danyi osztott. Most kellett eldölni, — hogy élet-e vagy halál. Csak hárman voltak, — de Danyi átengedte jogát a másodiknak. Nem ment be, csak osztott. Gyurkának redesen osztott, ellenben György urnak alulról adta a két utolsó kártyát. Becstelenség volt tőle, — de két szívért, két életért érdemes volt őt percig becstelennek lenni.

Az öreg György ur mikor megkapta a másik két kártyát, kivágta a huszonegyet, — amire ment s egy pillanattal hátradólt a székben. Elsápadt és remegtek az ajkai.

Iglár Gyurka szintén ki akarta vágni az ő kártyáját, — de az öreg nem volt rá kíváncsi.

A harmadik visszahívásnál György ur mosolygott harcsabajusza alatt s kedélyesen kérdezte magától:

— Visszahívok még, — de mit? Nincs már csak a kastélyom, — meg a becstülemem.

Összetette a négy kártyát s kopogtatta vele az asztalt.

— Hát Gyurka öcsém a kastélyomat vissza! Gyurka meghökölt egy kicsit, úgy tett, mintha kinlódnék, míg az öreg kárörvendve mosolygott.

— Tartom! — nyögte ki végre — És... és...

— Nos és?

— És vissza még füzesi ezer holdam!

— Tartom! — hangzik az öreg öblös hangja, — még itt nincs vége. Az életedet, a börtödét akarom!

— De mit vissza? — szól bele Danyi.

— Mit? A becstülemem!

— Azt nem fogadom ell! — vág vissza Gyurka.

— Arra nem áhitozok.

— Már pedig egyebem nincs! — dörmög rezignáltan az öreg.

— Hát én? — csendül meg a háta mögött egy édes-bájós hang.

— **Prohászka püspök** ur bőjti konferenciáira a meghívók szétmentek. Ha valaki résztvenni óhajt, de meghívót nem kapott, forduljon a püspöki irodához.

— **Házasság.** Fehérvári *Dieballa* György, és neje, született *Limpék* Mária fia, fehérvári *Dieballa* György vadászfőhadnagy, eljegyezte Budapest *Müller* J. L. császári és királyi udv. illatszergyáros és neje, született pesti *Pesly* Mária leányát, *Margitot*.

— **Felolvasás.** A ciszterciák főgimnáziumának disztermét zsúfolásig megtöltötte tegnap a közönség. Kapossy Endre tanár előadása Konstantinápolyról, a melyet vetített képekkel kísért, természetesen érdeklődést keltett. A felolvasás mindvégig élvezetes volt, a felolvasó jól érti a módját, hogy mint lehet a közönséget magához bilincselni s egy idegen világban úgy vezetni, hogy mindenki beleélje magát annak légkörébe és saját viszonyaiba. A képek általában kününösen sikerültek tiszta szép körvonalak, megvalogatott témájuk mindenkit kielégített. Kapossy tanár jövő vasárnap este 6 órákor Görögországról és Boszniáról tart előadást — szintén vetített képekkel.

— **Március 15 a főreáliskolában.** A főreáliskola tanuló ifjúsága tegnap d. u. 5 órákor fényes keretek közt ünnepelt meg a magyar szabadság emlékét. A jelenlevő közönség együtt lelkesedett az ifjúsággal, amely a magyar szabadság eszméinek ihletében gyönyörű akkorddal zárta le a városunkban tartott hazafias ünnepségeket. A Fricsay Richard karmester vezetése alatt álló ifj. énekkar, valamint a szavalatok és zeneszámok egykép keltettek méltó figyelmet és bámulatot. A színes szép ünnepi beszédet Brunkala János VIII. o. tanuló, ifj. elnök mondotta.

— **A Széchenyi-Szövetség** vasárnapi gyűlései. A fejezmegyei Széchenyi Szövetség mióta megkezdte áldásos munkáját, egymásután jönnek a községek meghívásai egy-egy gyűlés tartására. Vasárnap két kiszállást rendezett a Szövetség. Az egyiket Vereben, ahol Paulovits Béla és Csima Jenő tartottak előadást d. u. 3 órákor. A gyűlést Szűts Károly községi jegyző nyitotta meg, azután a Szövetség küldöttéi tar-

— Az öreg hátrafordul, megsimogatja a szöke filigrán teremtés haját s ellágyul mint a kis gyerek.

— Téged fiam! Téged nem!

Aztán felriád.

— Jól van, öcsém! Attól függ, mit adsz érte cserébe!

— Az életemet!

— Helyes! Akkor ráteszem Lórit!

— Tartom! És az életemet cserébe! Mi van!?

Az öreg mint egy diadalmos cézár vágja az asztalra a negyvenegyét.

És Gyurka óvatosan egymás mellé rakja ki a négy hetest.

Az öreg lefordul a székről, ha nincs ott Danyi. És mire felfogja és talpra állítja, akkorra Lóri már megadta az első csókot Iglár Gyurkának.

Az öreg feláll, kalapja után néz s indul:

— A kalap és a bot még az enyém!

Indulna, de nem megy sehogysem. És amikor a kúszóbbhoz jutna, már ott csügnek rajta hárman és a Lóri lánya csókolja a kezét: — Edes jó apám! Mindez a tied itt. Ott van az egész vagyonom a Wertheimban, csak én nem vagyok tied! Csak engem visz magával Gyurka.

Az öreg megtorpan, megtöri homlokát, nagyot fúj s csendes rezignációval mondja:

— No ezek tuljártak az eszemen!

És keblére öleli a szerelmes párt.

De ekkor előlépett Danyi és megfogván ama bizonyos medáliát a Lóri nyakában, stoikus nyugalommal mondá:

— Ezt a medáliát pedig tartásotok becsben és tegyétek a családi ereklyék közé. Most már nincs rá szükség!

Az öreg csettintett az ujjával s atyai gyengésséggel simogatta meg a Lóri haját!

— Összesküvök! Gazemberek! Tuljártatok az eszemen!

Pátronlue,

tottak előadást a Széchenyi-Szövetség céljairól és a népjóléti intézményekről. Az előadások után a gyűlésen levő gazdaközösség kimondotta a Gazdakör szükségességét s mindjárt meg is alakították az előkészítő bizottságot, melybe beválasztották V. Végh István, Szűts Károly jegyző, Fehér Gyula ref. lelkész, Kiss István főtanító, Wallinyi József főoktató stb.

A Széchenyi Szövetség Moha községben is rendezett jósikéri kiszállást. Itt Borján Ferenc és Vélinszky László voltak a kiküldöttek. Az összejövetel a ref. iskolában volt, minthogy azonban a hely kicsinynek bizonyult, szabadban kellett megtartani az előadásokat. Kuttassy Dezső ref. lelkész lelkes megnyitó beszéde után a kiküldöttek a magyar nép gazdasági bajait vázolták s rámutattak a szövetség népjóléti intézményeire. A talaj tejszövetkezet létesítésére bizonyult alkalmasnak, rögtön ki is küldték az előkészítő bizottságot, amelynek hivatása lesz megtenni az előkészületeket. A bizottság tagjai: Kuttassy Dezső ref. lelkész, Somogyi Gyula jegyző, Moiser József az Ágnes-forrás felügyelője, Jákok János főtanító, Toth János bíró és a község tekintélyes gazdája.

A kiküldöttek d. u. Fehérvárcsurgóra rándultak s érintkezve a vezetőséggel arra a megállapodásra jutottak, hogy itt gazdakör létesítésével pince-szövetkezetet fognak szervezni.

— **Az ujságírás köréből.** Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy Lurja Aladár dr. a Székesfehérvár és Vidéke szerkesztője névleg és végleg megvált lapjától, amelynek főszerkesztője Heckenast Kálmán, a lap tulajdonosa lett, aki hosszabb idő óta áll a már a hírlapirodalom derek munkásai között. A szerkesztés teendőit Branizsa Károly végzi, aki egy időben a Fejérmegyei Naplónak is volt becsületos, szorgalmas és lelkiismeretes belmunkatársa.

— **Hangverseny.** A zenekedvelők legközelebbi (ez évadban utolsó) hangversenye április hó 3-án szombat este lesz a Szent István teremben. E hangversenynek, mely az idei hangversenyeknek mintegy csattanója, lesz, különös érdekességet Gyárfás Ipolykának, egy 10 éves igari születésű csodagyermeknek, Hubay tanítványának föllépte kölcsönöz. Műsor: I. Mozart · Leonoranyitván a Fidelio c. operából. Nagy zenekarra. II. Lipinszky. Hegedűverseny I. tétel. Előadja Gyárfás Ipolyka zenekarkísérettel. III. a) Ó bárcsak egész szerelmemet . . . b) A gyöngyvirág és társai . . . Előadja zeneegyüttes női kara zenekísérettel. IV. Saint Saet: Dause Macabe (Halottak tánc) szimfonikus zeneköltemény nagy zenekarra. V. Hubay: Csárdajelenet (Helyre Kati) 3. szám. Előadja Gyárfás Ipolyka zenekarkísérettel. VI. Közkívánatra: Mendelssohn: Hebridáknyitány. Nagy zenekarra. Bővebb felvilágosítást a falragaszok tartalma nyújt.

— **Hivatal áthelyezés.** A város rendőrbeljelölő a Szőgyényi Marich-utcából a városház 1-ső emeletének B. szobájába helyeztetett át.

— **Az építő ipari tanoncok vizsgája** 23-án és 24-én fog megtartani.

— **A kereskedelemügyi miniszter** felhívja a város hatóságát, hogy a kiskorú iparostanoncokból alakított szervezeteket, egyesületeket, vagy titkos összejöveteleket ellenőrizze és megakadályozza. Ezen rendelet azonban nem vonatkozik az iskolaigazgató vagy helyettese vezetése mellett szervezett iparostanoncokra.

— **Cabaret.** Az izraelita nőegylet és krajcáregylet szombaton este nagyszabású cabaret-estélyt rendezett a Magyar Király szálloda nagyteremben, amelyet az elegáns publikum zsufozásig megtöltött. A szellemi élvezetről Faragó Jenő, budapesti hírlapíró és Csontos Gyula, a Magyar Színház színművésze, azontúl pedig a helybeli műkedvelők gondoskodtak. Faragó Jenő szellemessége, jóízű humora ismeretes, Csostort pedig mint a színészgeneráció egyik legkiválóbb tagját ismerik, tehát töltik — igaz csak mozaikszertű apróságokat — de szellemes, jókedvre derítő apróságokat kapott a publikum. Kivülről óriási hatást ért el Sük István banktisztviselő, akinek remek hegedűjátéka valóban nem egy műkedvelőnek, hanem hivatásos művészek is becsületére

válnék. Lövinger Erzsike szép énekével, Hoffmann Elza, Wiener Irv és Holló Jenő dr. pedig szép előadásukkal arattak zajos tapsot. Azután persze tánc volt.

— **A Lövészegylet közgyűlése.** A Székesfehérvári Lövészegylet tegnapi d. e. 11 órakor tartotta meg közgyűlését, amelyen a megjelölésben akadályozott Széchenyi Viktor gróf főlövészmeister helyett Tóth Aladár lövészmeister elnökölt. A közgyűlés eszközte azokat a változásokat, illetve beszámolt azokról az eseményekről, amelyek az egyesület múlt évi életében lefolytak. A lövészmeisteri tisztségéről lemondott dr. Ráday Lajos és Tóth Aladár. Továbbá lemondott dr. Schlammadiger Jenő ügyész. Lövészesterekké választottak dr. Saára Gyula és Havranek Antal. T. b. lövészesterek lettek dr. Ráday Lajos és Tóth Aladár, ügyésszé dr. Say Viktor. A megújított választmányban új tagok Ármos Jenő, Szűts Jenő és Vigyázó Imre. Mint nevezetes újítást és haladást említhetjük meg, hogy a közgyűlés a terem tetejének aszfalt papírlappal való bevonását és a tánc terem padlózatának megújítását határozta el. Az építési költségekre van fedezet.

— **Öngyilkosság szorelemből.** A szerelmi öngyilkosságok száma tavaszféllal szokott felszökkenni. Szombat este egy szánandó áldozata volt, a kit a reménytelen szerelmesek bizonyára könyező részvétellel kísérnek hideg nyugvó helyére a hol többé nem fáj semmi, még a szív sem. Rigler Erzsébet 24 éves leány, Rigler Ferenc kőműves Öreg-utcai lakos leánya hosszabb idő óta ismeretséget folytatott Lévai Mihály honvéd őrmesterrel, a ki a csinos barna leánynak állítólag házasságot ígért. A szegény leány boldogan várta az ígért esküvőt, midőn a könnyen ígérő vőlegény sziveskedett megfélekedni a szép szőzről. A május havára kilátásba helyezett esküvőt szép időkre kívánta elhalasztani. Rigler Erzsébet mély keserűséggel értesült a boldogsága légvárainak összeomlásáról. Hitét elvesztette, Istenben bízni nem tudott s minden reménységét abba helyezte, hogy elmegy vőlegényéhez és határozta megváltoztatására bírja. Ugy látszik, elhatározta magát. Éles konyhakést vitt magával s úgy állított be Lévai Sár-utcai lakására. Lévai épen a szomszédban volt látogatóban. Aztán mintha a nyitott ablakon keresztül zajt halott volna, hazament. A leány nem várta be míg szólhatott volna hozzá, hanem az éles konyhakéssel a harmadik és negyedik borda között mellébe szurt. A szurás jól talált, áthatította a szívet is. Rigler Erzsébet összeesett és rögtön meghalt. Mellette egy összetépett papírlap részei heverték, ez volt rájuk írva:

Élőszóval nem mondhatok Isten hozadot, bár nagyon sajnálom, hogy így. A jó Isten kísérelje az életet keresztüli, szívümből kívánom.

Csakhamar megjelentek a hatóság kiküldöttei, Sulyok István rendőrbiztossal és Molnár dr. ker. orvossal. Csak a beállított halált konstalták. A hullát beszállították a városi hullaházba, a honnan szülei lakására szállították. Onnan temették ma d. u. nagy részvét mellett. Lévai Mihály pedig teheti az ígéretekkel újabb menyasszonynak újabb házasságra.

— **Játékáru műhely.** Említett tettünk annak idején arról, hogy Reé István főkapitány nemes hivatású intézmény létesítésén fáradozik. Azoknak az ipari munkásoknak, akik télen munkátlanul vannak, téli megélhetést kíván biztosítani azáltal, hogy házi ipari műhelyben hasznos keresetforrást nyit nekik. A jelentkezések olyan szép számmal vannak, hogy a jövő hét folyamán felállítható már a házi ipari műhely. Folyó hó 28-án d. u. 3 órára előkészítő értekezletet hívott össze Reé István főkapitány az Ipartestület tanácstermébe. Az értekezletet összehívó főkapitány, az ügy lelkes pártfogója fogja ismertetni a tervezetet és annak kivitelei módját. A megalapítási módzatainak megállapítása, alkalmas helykeresés a műhely felállítására, a műhely berendezése

lesz a nyári teendő, hogy a jövő téle meg lehessen nyitni.

— **Közgyűlés.** A székesfehérvári belvárosi kisedővő-egyesület évi március hó 25-én d. e. 11 órakor saját házában XXXXL évi rendes közgyűlést tartja, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívja az elnökség. A közgyűlés tárgyai: 1. Jelentés az egyesület múlt évi működéséről. 2. Orvosi jelentés. 3. A pénztár megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése. 4. 1909. évi költségvetés tárgyalása. 5. Indítványok.

— **Pótvásár.** A belügyminiszter megengedte, hogy Tabajdon ápr. 1-én pótvásár tartassék.

— **A vármegye utal.** a tavaszi esőzés, hóolvadás nagyon megviselte az utakat. Olyan bevágások, süppedékek vannak az utakon, hogy a közlekedés igazán nagy nehézségekkel s veszélyel jár. A Székesfehérvár-móri ut igazán botránys állapotban van s igazán csudálni lehet, hogy a mérnöki hivatal nem fordít eléggondot a megjavítására. Az esti szürkületben való közlekedés nagyon veszélyes lehet, ha a süppedékekbe belemerül a kerül a közlekedés. Felhívjuk a mérnöki hivatal figyelmét az utak megjavítására.

A makacs meghűlést

és köhögést gyorsan enyhíti a SCOTT-féle Emulsió.

A SCOTT-féle Emulsió

As Emulsió valószínűleg a SCOTT-féle módosított vőlegényét — a halast — készült figyelembe venni.

annyira kellemes ízű, hogy azok akik nem bírják el a közönséges csukamájolaj ízét, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a

SCOTT-féle Emulsió-val.

Azonkívül a SCOTT-féle Emulsió sokkal jobb hatású az egészségre.

Egy eredeti üveg ára 2 k. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

— **Felfűzések.** A Székesfehérvári Polgárdalkör 1909. február hó 1-én rendezett táncmulatsága alkalmával felfűzettek:

15 koronát Weichinger Sándor, 14 koronát Grünfeld Pál, 10 koronát dr. Prohászka Ottokár, báró Gudenus Ervin, dr. Csöppentzky Mihály, dr. Klauz György, dr. Saára Gyula, Kristóf Károly, Rédey Vilmos, dr. báró Mannerdorff Géza, 8 koronát Havranek Antal, 6 koronát dr. Szabady József, 5 koronát Kiss Antal, Félix Imre (Budapest), Krécsy Miklós, Lindermann Antal, özv. Embecht Gyuláné, Fiits Miklós, Papp László, Kiss Géza, 4 koronát Wertheim Ármin, Wertheim Pál, Buday Gyula, Peter János, 3 koronát Heckenast Kálmán, dr. Kerekes Lajos, Boross Sándor, Szép Károly, id. Almássy János, Gárdos Zsigmond, Obermayer Imre, 2 koronát László Albert, Czimbál Ferenc (Etyek), Auerbach József, Virág Sándor, Bardón Antal, Tóth Artúr, Császár József, Laky István, dr. Vass József, Nemes Pál, Gaál Andrásné, P. Gy., Balog Ferenc, Kálóczy Gyula, Halász Sándor, Kirisits Bódog, 1 koronát Gáncs Pál, Kristóf Antal, Ditrich Ede, Illés József, Lhotka István, Jakosits Sándor, Luttor Ferenc, Maller Józsefné. N. N., Országh Imre, Magyar György, Szabó József, Hartmann János, Unger Vilmos, Krajcs Ernő, Antal Antal, Vida Ferenc, Dobrovsky János, Gervin Mihály, Héritz Ferencné, Stermeczky Imre, Bendí István, Duráti István, Pál Józsefné, Folkert Nándor, Fábán István, Kovács Ferenc, Widermann Ferenc, özv. Nagy Lajosné, Havranek Gyuláné, N. N., N. N., 60 fillért Szűts Ferenc, 40 fillért Sándorovits János, Golmann József, Hertelendy Béla. A hangversenyen közreműködőknek és felfűzetteknek ez uton mond köszönetet a rendezőség.

— **A cigányügy rendezése** országosan megindult. A központi statisztikai hivatal az ország valamennyi község jegyzőjének, illetőleg városi polgármesternek statisztikai kérdőívet küldött s fölhívta őket, hogy a községükben élő cigányokról pontos adatokat adjanak be. Az adatok úgy tüntetendők fel, amint azok folyó évi március hó 21-ére, vasárnapra nézve megállapíthatók lesznek. Székesfehérvárra is küldött ilyen kérdőívet a statisztikai hivatal, hogy az itteni jegyzői hivatal 54 pontra adjon választ. Az adandó feleletek leglényegesebb pontjait mi is közölni fogjuk.

— **Közgyűlés.** Folyó hó 25-én d. e. 11 órakor a városházán közgyűlést tart az öreghegyi hegyközség.

— **A puchól nábob.** Ezzel a címmel ékeskedik az olasz lapokban egy szélhámosról szóló rendőri krónika. Évekkel ezelőtt a magyar sajtóban is e címen láttak napvilágot azok a történetek, amelyeknek hírhedt hőse mindig Jankovich Gyula volt. Újabb szerepléséről a következőket írják Rómából: Nemrég egy ember tűnt fel Rómában, aki nemes Sens Alfrédnek nevezte magát. Azt állította, hogy a Franciaországból kiűldözött szerzetes rendek olaszországi, bajorországi, ausztriai és magyarországi vezérképviselője, aki katolikus katonatiszteknek a szerzetesek vagyonából kölcsönt ad. Prospektusával elárasztotta a nevezett országok tiszti köreit. A fölhívás megemlíti, hogy a ki kölcsönt akar, előzetes költségekre bizonyos összeget fizessen Sens urnak. Sokan léprementek a csalónak, kölcsönt azonban senki sem kapott. Számos följelentés érkezett elene, mire a szélhámos eltűnt Rómából. A rendőrség kiderítette, hogy a család igazi neve Jankovich Gyula, aki 1866-ban született a magyarországi Rácalmásban s aki már többször volt bűntettes. Évekkel ezelőtt megvásárolt egy adóssággal erősen megterhelt kastélyt Puhóban s azóta mint puhói nábob szerepelt. Kastélyába budapesti és bécsi kereskedőkől vagyonszámla hozatta hitelbe a butort, szőnyeget, lőszerszámot, evőeszközt. Az árut olkótyavetyélte, azután megszökött. Később elfogták s el is ítélték. Berlinben Great Attractions Company Limited címen vállalatot alapított. Nyakra före szerződte a kauciók pincéceket ehhez a nem is létező vállalathoz s a kauciójukat elsikkasztotta. Párisban a Syndicat du Credit International-t alapította s ezzel a hitelintézetével számos embert rászédett. 1904-ben rendkívül sok embert rászédett. 1904-ben rendkívül sok áldozata volt egy La Somouse nevű vállalkozásának. Elárasztotta Londonból az embereket ingyen sorsjeggyel, a mellyel állítólag reklám céljából értékes automobilonkat lehetett nyerni. Alig hogy szétmentek a sorsjegyek, egész sereg ember üdvözölő táviratot kapott Londonból, a melyben a társaság értesíti a szerencsés sorsjegytulajdonost, hogy megújíta a fönyereményt. A távirat egyuttal értesíti, hogy küldjön a nyere 100—800 frank szállítási költséget, akkor rögtön megkapja az automobilt, a mely testvérek közt is megér húszezer frankot. A nyerek természetesen örömmel küldték el a pénzt s várták az automobilt, a mely azonban soha sem érkezett meg.

— **Tolvaj cselédlány.** A rendőrség letartóztatta Polocsnik Stefánia helybeli cselédlányt, aki gazdáját, Latzkovits Béla vendéglőst rendszeresen lopkodta.

— **A kocsi tulajdonosok figyelmébe.** Sok panasz van, a kocsisok szabálytalan hajtására. A rendőrkapitányság a bajok megszüntetésére a következő felhívást adta ki: Felhívom a fogatok tulajdonosait, illetve azok megbízottjait, hogy mindenkor balra hajtssanak, előttük haladó fogatokat jobbról előre kerüljék el, a szembe jövő fogatok mindenkor balra térjenek ki, besötétéssel fogataikat a koci zörgésén felül hallatszó kellő nagy-égsű csengővel, vagy jól világító lámpával lássák el, fogataikon pedig a tulajdonos nevét és lakását könnyen olvashatólag a fogat jobb oldalán mindenkor elhelyezve tartassák. Különösen figyelmeztetem a bekövetkező mezei munkára még világos időben fogataikkal kivonuló mezőgazdákat, hogy lámpát vagy csengőt vigyenek magukkal és hogy azt besötétéssel az utakon és utcákon alkalmazásba vegyék. Ezen utrendőri szabályokat pontosan be nem tartók az idézett törvényeszközök és szabályrendet alapján kihágással szigoruan fognak büntettetni.

— **A haragosok.** Huszár József ercsi lakos összeveszett Vörös Ferencel. Vörös széket ragadott s azzal úgy ütötte fejbe ellenfelét, hogy eszméletlenül esett össze. Sérülése súlyos.

— **Betörés.** F. hó 20-án éjjel Basch Adolf felsőkirályos 12. sz. lakásának irodahelyiségének ablakát ismeretlen tettes betörte, azon át az irodába jutott és onnan az izz. növegyet tulajdonát képező 2—3 koronát tartalmazó gyűjtőperselyt és egy üveg törköly pálinkát ellopott. A tolvaj megfordult Basch Adolf magánlakhelyiségében is, az iróasztal fiókjait, illetve az azokban volt iratokat összeforgatta, feldulta, de ott pénzt nem talált, az ott levő Wertheim szekrényt pedig felnyitni nem tudta s így csalódottan távozott. Basch Adolf és cs. lánya a betörés ideje alatt távol voltak lakásukból s a tolvaj ezen időt használta fel a bűncselekmény véghezvitelére. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **A részeg és a rendőr.** Frierger Fülöp teglgyári munkás vasárnap éjjel nyakára hágot kis keresményének, beitta a korcsmában. A dárídó után a mint botrányos állapotban tartott haza felé, egy rendőr szemet vetett rá s figyelmeztette a tisztességre. Frierger uramat magával ragadta hangulata s inzultálta a rendőrt. Erejét vesztve megadta magát s bezsárolták illetőségi helyére, a városi börtönbe.

Kubik János kesztyű, sérvkötő és orvoskötőszerszám raktára a mai naptól kezdve a **Barátok épületében** van. A püspökséggel szemben.

— **Letartóztatott gyilkos.** Mult számunkban részletesen megemlékeztünk arról a borzalmas gyilkosságról, amely a csurgói segédjegyző kisfiának halálát idézte elő. A gyilkosságot a segédjegyző megzavart elméjű öccse, Váraday Sándor követte el, a ki a rémes eszt megförténte után nyomtalanul eltűnt. A csendőrök nyomozása 20-án előkerítette. A szerencsétlen fiatal ember a vetéseken keresztül Iszkraszentgyörgyre menekült, ahol házról-házra járva koldult. Itt akadtak rá a csendőrök. Bevallotta bűnét. A csendőrök letartóztatta a felsőbb parancsra felszállította Budapestre az elmeagyógyintézet megfigyelő osztályába.

— **Gárdonyiból.** Özv. Farkas Józsefné Gárdonyhoz tartozó Neuman-pusztán vadházasságban élt Polák Józseffel. Hogy mekkora hűséggel, szeretettel viseltettek egymáshoz a házastársak, mutatja a következő eset: A napokban özv. Farkasné ellopott Polák Józseftől 57 korona értékű szoba felszerelést és azzal nyomtalanul meglépett.

SZINHÁZ.

Szombat, márc. 20.

Tatárjárás. Medgyaszay Jenő jutalomjátéka. A színház széphangu tenoristája, a kit a közönség ritkán ugyan, de annál szívesebben látott a színpadon, szombaton nagyszánu közönség előtt játszotta jutalomjátékát. Hangja mint mindig most is kedves élvezetet nyújtott a közönségnek a mely zajosan meg is tápsolta, sőt virágokkal is kedveskedett neki. A Polgári Dalkör, a melynek Medgyaszay szívesen látott tagja volt, azzal tisztelte meg, hogy felvonás közömben néhány nagyon csinos és nagyon csinosan énekel t darabbal emelte az előadás érdekességét.

Vasárnap, márc. 21.

Felhő Klári. Szalkai direktornak főhöz-fához kapkodása nyilván való. Utóvégre nem is lehet közönség különös magatartásával szemben. A színházi darabok programja talán sohasem volt ilyen rapszodikusan változatos, mint az idén. Ennyi újonság, ennyi változatoság, ennyi kedveskedés, amelyek mindegyike támadás számba megy a közönség zsebe ellen, nem igen hangolja a közönséget. Ha csak valami különlegesség nincs, a publikum tartózkodik az előadásoktól. Még a jutalomjátékok sem hatnak úgy amint érdemlik. Szalkai igazgató vasárnap este — talán csakis a jól megokolt változatoság kedvéért — népszínművet adott elő. — A népszerű Fejhő Klári ez az ötletes, eredeti népszínmű ment negyeddház előtt változatos sikerű előadásban. Fábrián Linka, Déri, Sinkó Gizi érdemeltek nagyobb figyelmet, míg Tarnay Lídia rianásai nem egyszer a jó izlés rovására mentek.

Ujabb rendszerű kocsik!

HIRTILING PÁL
KOCSIGYÁRTÓ

Üzlet: Tolnai-utca 16. **Székesfehérvár** Raktár: Simur-utca 35.

Raktáron tartok minden fajtájú kész ruganyos kocsit, kész korbákat, kerekeket és a hozzá tartozó farészeket.

A n. é. Rőzönség b. figyelmébe ajánlom kocsifényező és nyerges ————— műhelyemet. —————

A kocsigyártáshoz tartozó összes javításokat jutányosan s gyorsan eszközölöm.

Műtrágya!!!

a legjobb és a legjutányosabb áron kapható a helybeli keresztény fogyasztási szövetkezet fő- és fióküzletében.

Főüzlet: Szőgyény-utca 1.
Fióküzlet: Zámoly-utca 33.

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szőgyény-Marich-utca.

Állandóan nagy raktáron mindenféle
férfi-, fiu- és gyermekruhák
ugyszintén
papi öltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok),
bőr kabátok, utazó bundák,
raglán-felöltők, kabátok.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.